

LITERKA

červen 2014

Vážení přátelé knih a literatury,

měsíc se sešel s měsícem a pomalu se nám přiblížilo mnohými očekávané a vytoužené léto. I prostory rajhradského kláštera se postupně rozehřívají a nabízejí v horkých dnech příjemné zchlazení a odpočinku u expozic propojených tématem literatury. Kromě probíhajících výstav (upozornila bych zvláště na novinky otevřené v minulém měsíci: Nakladatelství Kniha Zlín jako pokračování cyklu o moravských nakladatelstvích a ze spolupráce s Moravskou zemskou

- » Hledáme
- » Muzejní noc po desáté
- » Červnová výročí
- » Nejbližší akce a výstavy
- » Okamžiky štěstí v Mikulčicích
- » Tři otázky
- » Podvečer s poezií Josefa Suchého a jeho přátel

knihovnou vzniklou výstavu mapující historii rajhradského kláštera s ohledem na mecenáše umění a věd) pro Vás připravujeme na první červnový pátek noc literatury pod názvem Bdění v knihovně, přinášející nevšední zážitek v téměř magických prostorách benediktinské knihovny. Tato akce nahradí poslední předprázdninové StřeDění, které bude po letní přestávce opět pokračovat od měsíce září. (Pod)večer bude

vyplněn mimo jiné čtením z nového výboru z tvorby Josefa Suchého, jehož pracovní si můžete v Památníku také prohlédnout. O týden později, symbolicky v pátek 13. června, se uzavře osmý ročník literární soutěže Skrytá paměť Moravy s tématem Okamžik štěstí. Zda se tento den zavděčí své smolné pověsti, nebo naopak překvapí, se dozvíte v letním čísle, ve kterém Vám přineseme nejen reportáž z průběhu vyhlášení výsledků na Slovanském hradišti v Mikulčicích, ale také ukázky z oceněných příspěvků. Již v tomto čísle si můžete alespoň zavzpomínat na počátky soutěže spolu s jejím prvním výhercem, kterému jsme položili tři otázky.

Na závěr ještě jedno upozornění. Pokud jste nestihli výstavu Regionálních kuchařek, máte nyní jedinečnou možnost prohlédnout si ji v Brně, a to v prostorách kaple Fakultní nemocnice u sv. Anny, kde bude i pro Vás nainstalována do konce června.

Za měsíc na shledanou v letním rozšířeném čísle
Vaše Martina Kloudová

Verše měsíce
červen a

Vít Sláva
Bystrcká

Táhnou k sobě vesla noci,
neslyšné jako pramice, která
vplouvá do území spících labutí.
Světly lamp na vodě třáslavě šeptám,
tobě o hvězdách,
hvězdám o tobě.
Mlčíš, přídí daleko k prameni.

Některá (nejen) literární výročí měsíce června

14. června 1804,

tedy již před 110 lety, se v Rousínově narodil František Sušil, nejvýznamnější moravský obroditel. Během studií na brněnském filozofickém ústavu začal sbírat lidové písně. Zaznamenal a posléze tiskem vydal neuvěřitelných 2 361 čísel. Na jeho nástupce a následovníky již mnoho neznámých melodií ani textů nezůstalo, a také proto je jeho odkaz dodnes živý a nepřehlédnutelný.

17. června 1909

se na Králově Poli narodil herec Karel Höger jako třináctý potomek dělníka z cihelny. Již jako dítě se stal členem ochotnického spolku. Na přání matky absolvoval učitelský ústav a působil na různých venkovských školách v okolí Brna, přičemž ještě vystudoval herectví na brněnské konzervatoři. Po návratu z vojny získal angažmá v činohře Zemského divadla a později se kvůli nabídce z Národního divadla přestěhoval do Prahy. Prosadil se rovněž u filmu, kde se stal jedním z neobsazovanějších herců (např. *Jan Hus*, *Jan Žižka*, *Krakatit*, *Romeo a Julie na konci listopadu*, *Noc na Karlštejně* nebo seriál *Byl jednou jeden dům*). Zemřel 4. května 1977 v Praze.

19. června 1967

se odehrála první inscenace Divadla Járy Cimrmana v Malostranské besedě, jednalo se o zkušební představení hry *Akt*, které bylo určeno pouze pro zástupce Státního divadelního studia, rodinné příslušníky a známé herců. Oficiální premiéra byla stanovena na 4. října 1967, tedy téměř rok poté, co trio Miloň Čepelka, Ladislav Smoljak a Zdeněk Svěrák začalo rozvíjet nápad na založení divadla.

27. června 1968

vyšel v *Literárních listech* a celostátních denících text manifestu *Dva tisíce slov*, sepsaný Ludvíkem Vaculíkem. Došlo k tomu den poté, co byla zákonem zrušena cenzura. Dokument podepsaly stovky veřejně známých osob a více než sto tisíc řadových občanů. Podporoval reformní kroky v Komunistické straně Československa, jeho vedením však byl odmítnut a prohlášen za kontrarevoluční.

Nejbližší akce Památníku písemnictví na Moravě

6. června 2014, 17 hod., Bdění v knihovně: Večer poezie Josefa Suchého a jeho přátel

Noc literatury oslavíme v Památníku písemnictví na Moravě čtením z knihy Josefa Suchého *Slzy věcí* (výbor z tvorby) za účasti jeho dcery, PhDr. Ivany Srbkové, a editora výboru, doc. PhDr. Jaroslava Meda, CSc.

13. června 2014, 15 hod., Vyhlášení výsledků Skryté paměti Moravy na Slovanském hradišti v Mikulčicích

Ve spolupráci s Masarykovým muzeem v Hodoníně, pobočkou Slovanské hradiště v Mikulčicích

Slavnostní předání cen vítězům VIII. ročníku literární soutěže bude opět spojeno s autorským čtením laureátů a setkáním účastníků soutěže s pořadateli, organizátory a veřejností v prostorách národní kulturní památky Slovanské hradiště Mikulčice.

Trvají výstavy:

2. dubna – 27. července 2014, Černé slunce

Surrealismus spíše jako životní názor než čistě umělecký směr v literatuře a výtvarném umění se představuje projektem *Černé slunce* dvou členů skupiny *Stir up* Josefa Kremláčka a Lubomíra Kerndla a také prostřednictvím autorských textů členů skupiny v podobě jedinečných bibliofilských tisků ze sbírek Památníku písemnictví na Moravě.

9. dubna – 5. října 2014, Od Ferdy po Jonatána

Zvířata jako hlavní hrdinové v moravské literatuře pro děti. Výstava o nejznámějších i méně známých postavičkách kreslených příběhů, ale i o jejich autorech, kteří se prostřednictvím zvířecího světa snažili rozveselit a případně také poučit (nejen) nejmenší čtenáře.

21. května – 28. září 2014, Moravské vydavatelství se představuje: Nakladatelství Kniha Zlín

Další pokračování jednoho z tradičních výstavních cyklů, věnovaných současné knižní kultuře. V seriálu mapujícím aktuální tržní prostředí se tentokrát zaměříme na historii a současnost produkce největšího zlínského knižního nakladatelství.

15. května – 30. října 2014, Milovníci a mecenáši věd a umění v řeholním rouše

Ve spolupráci s MZK, FF MU a Benediktinským opatstvím

Výstava představuje benediktinský klášter v Rajhradě u Brna jako významnou moravskou kulturní a vědeckou instituci. Velké věci si žádají nadšení a záštitu. Rozšiřování klášterní knihovny, sbírky umění, přírodovědné bádání, nejnovější architektura. Výstava mapuje, jaké aktivity klášter podporoval od středověku do 20. století. Doprovodná akce: workshop 14. června 2014.

PODVEČER S POEZIÍ JOSEFA SUCHÉHO A JEHO PŘÁTEL

V řadě středečních StřeDění se poněkud netradičně uskuteční setkání příznivců Památníku písemnictví na Moravě v páteční podvečer. Srdečně zveme všechny milovníky literatury a kultury do benediktinské historické knihovny, kde promluví PhDr. Ivana Srbková o svém tatínkovi Josefu Suchém (1923–2003), jehož pracovnu společně s objemnou knihovnou svěřila do opatrovnictví Památníku písemnictví na Moravě. V minulém roce, kdy by se Josef Suchý dožil 90 let, vydalo nakladatelství Barrister & Principal výbor z jeho tvorby (poezie, prózy i překladu) s názvem *Slzy věcí*. Edičně jej připravil doc. Jaroslav Med, který se 6. června setkání v Památníku písemnictví také zúčastní. Mimo četby poezie společně nahlédneme pootevřenými dveřmi do pracovny tohoto katolicky orientovaného básníka. Přijdete také?

(kc)

OKAMŽIKY ŠTĚSTÍ V MIKULČICÍCH

Všechny fanoušky literární soutěže pro mládež Skrytá paměť Moravy zveme 13. června do Mikulčic na Hodonínsku. Již tradičně se zde bude konat předávání cen vítězům nejvýznamnějšího jihomoravského literárního klání. O téma Okamžik štěstí projevili zájem mladí autoři od 12 do 19 let přímo záplavou soutěžních textů. V první kategorii porota hodnotila 86 prací, ve druhé kategorii 68. Těšíme se na setkání s vyhlášovatelem soutěže (zástupci Jihomoravského kraje), jejími organizátory (Masarykovo muzeum v Hodoníně a Muzeum Brněnska) i realizátory (pobočky zmíněných muzeí: Slovanské hradiště v Mikulčicích a Památník písemnictví na Moravě). Ale ještě víc se nemůžeme dočkat autentického setkání s mladými autory. Vítězové přečtou ukázky svých textů a obecenstvo tak bude moci na vlastní uši zhodnotit, zda porota rozhodla správně. Své zkušenosti s literární tvorbou pak mohou účastníci sdílet při konverzaci nad slavnostním rautem se zkušenými autory a literárními odborníky, kteří zasedají v porotě: s Radkem Malým, Janem Němcem, Věrou Linhartovou, Libuší Nivnickou a Vojenem Drlíkem.

(kc)

3 OTÁZKY pro

Richarda Skolka

Jak vás ovlivnilo vítězství v literární soutěži Skrytá paměť Moravy?

Přišlo v době, kdy jsem si k psaní sice rád občas sednul, ale nikdy jsem nečekal, že by mé texty někde měly úspěch. Památník tehdy soutěž zorganizoval velice dobře, dokonce si nás potom pozvali do Českého rozhlasu na rozhovor – bylo to takové „popostrčení“, které mě nakonec dovedlo až k vlastní knížce. Kdyby soutěže nebylo, určitě bych si ji nikomu nabízet netroufnul.

Český rozhlas 2 vysílá vaše pohádky. Na co dalšího ze své současné tvorby byste upozornil?

Nakladatelství Thovt připravuje k vydání mou sbírku pohádek *Jak Medvěd Bručimír všechno zapomněl*, další pohádky zatím na nakladatele čekají. U nakladatelství Backstage Books by mi měla vyjít sbírka básní s milostnou tematikou nazvaná *Vzdechy a povzdechy* – je to taková drobná věc a vzhledem ke stavu knižního trhu, zvláště co se poezie týče, jsem se rozhodl jen pro elektronické vydání. Jinak už zhruba tři roky pracuji na románu s prvky fantasy, který se silně inspirovat prostředím Havaje, Austrálie a Nového Zélandu. To je ale běh na velice dlouhou trať.

Máte již jasnou představu o tom, kam se budou vaše cesty ubírat po dokončení studia překladatelství?

Jasnou představu mám – chtěl bych skloubit literární překlady, psaní a doktorát na anglistice se zaměřením na Austrálii – otázkou ovšem zůstává, jak moc to půjde. Je tam

spousta neznámých a všechny tyto činnosti jsou bohužel velice špatně zaplacené, takže uvidím. Možností, jak si přilepšit, je řada – tlumočit, založit si vlastní nakladatelství a podobně. Žádná z nich mě příliš neláká, ale zůstal bych blízko tomu, co chci dělat.

Richard Skolek (1987) byl historicky prvním vítězem starší kategorie literární soutěže Skrytá paměť Moravy. Od vyhlášení výsledků prvního ročníku uběhlo již 7 let. Od té doby vydal dvě knihy (Hubený nás nedostanou, Nesvlíkej se sama). V současnosti dokončuje studium překladatelství anglického jazyka na Masarykově univerzitě v Brně.*

MUZEJNÍ NOC PODESÁTÉ

Do letošní jubilejní desáté Muzejní noci se zapojilo rekordních 19 muzeí a galerií, mezi něž samozřejmě patřilo i Muzeum Brněnska. Jeho pobočka v Rajhradě, Památník písemnictví na Moravě, se účastní od samého počátku, tedy od roku 2005, což je shodou okolností symbolické datum i pro Památník, protože v tomto roce zahájil svou existenci. Historicky první Muzejní noc byla i vůbec první možností pro návštěvníky spatřit jeho prostory, k oficiálnímu otevření veřejnosti totiž došlo až následně, přesněji 1. července. Kromě této „předpremiéry“ lákal tehdy Památník ještě na atmosféru umocněnou dobovou hudbou. Že se stal hudební doprovod nedílnou součástí dalších „nocí“, dokázala i ta letošní. Chodbami kláštera se podobně jako v loňském roce ozývala cimbálová muzika J. Petrů z Čejče. Návštěvníci, které neodradilo nepříznivé počasí, se kromě ochutnávky vín dočkali také překvapení v podobě svíčkami osvětlené rajske zahrady. Ornament vytvořený z plápolajících svíček byl sice bičován neustávajícím deštěm, ale i tak umocnil neopakovatelné kouzlo klášterních prostor ve spojení s temnou nocí a předeslal další zajímavou podívanou pro budoucí Muzejní noci.

(mk)

HLEDÁME

Pro rozšíření stálé expozice hledáme sbírky básníka Josefa Suchého (1. 3. 1923 Lesní Jakubov – 30. 5. 2003 Brno), jedná se o knihy: *Žernov* (1948), *Jitřenka v uchu jehly* (1966), *Ocúnová flétna* (1967), *Okov* (1969), *Duhové kameny* (1976), *Sněhová vločka* (1992), *Vánoční čas* (2004) a rovněž hledáme prózy či překlady Josefa Suchého: *Vřesový zpěv* (1976), *Skrytý pramen* (1981), *Šarlat na sněhu* (1999), *Černá a bílá pravda* (2004), *Tvář času / Wobličo časa* (2012).

Dále bychom rádi do sbírek Památníku získali kulturně politický měsíčník *Červený květ* (ročníky 1956 a 1963–1969), list pro literární politiku *Index* (číslo 12 z roku 1934 a celé ročníky 1935–1939) a společenskou revue *Salon* (ročník 1 – číslo 1 a 2, ročník 2 – číslo 1, kompletní ročníky 3–5, ročník 6 – čísla 1–11, ročník 7 – čísla 1, 2 a 4–10, ročník 8 – čísla 5–6 a 11, ročník 9 – čísla 5, 6 a 10–12, ročník 10 – čísla 2, 3, 7, 11 a 12, kompletní ročníky 11–22).

Prostory benediktinského kláštera jsou pro potřeby Muzea Brněnska (Památníku písemnictví na Moravě) rekonstruovány s pomocí finančních prostředků Jihomoravského kraje, Norských fondů a Regionálního operačního programu Jihovýchod.

PAMÁTNÍK
PÍSEMNICTVÍ
NA MORAVĚ

Literka, informační zpravodaj Památníku písemnictví na Moravě

Klášteř 1, 664 61 Rajhrad, tel. 547 229 136

e-mail: rajhrad@muzeumbrnenska.cz

<http://rajhrad.muzeumbrnenska.cz/cs/index.aspx>

Odpovědný redaktor: Libor Kalina, redaktor: Martina Kloudová

Vychází jedenáctkrát ročně, číslo 6, ročník 8, 30. 5. 2014

MK ČR E 21218

www.muzeumbrnenska.cz

Muzeum Brněnska, příspěvková organizace, IČ: 00089257